

موضوع:

➤ استاد راهنما:

➤ استاد مشاور:

➤ استاد داور:

➤ ارائه دهنده:

مقدمه

► در عصر حاضر، گسترش خبر جعلی منجر به عادی سازی دروغ و نسبی سازی حقیقت شده و ارزش و اعتبار رسانه ها در مقایسه با عقاید شخصی کم رنگتر می شود. خبر جعلی از آن جهت که قادر است آگاهی مخاطبان را تغییر دهد به چالشی برای جوامع تبدیل شده است این موضوع از آن جهت دارای اهمیت است که خبر در جوامع دموکراتیک نقش ویژه‌ای را ایفاء میکند، به عبارت دیگر خبر، منبع کلیدی دریافت اطلاعات دقیق در مورد پدیده های سیاسی و اجتماعی است که به فرایند اطلاع رسانی عمومی و شکل گیری افکار عمومی و به تبع آن انتخاب های عمومی بر اساس نظام هزینه و فایده کمک میکند. خبر واقعی و خبر جعلی (بدون هیچ تمایزی در قالب تولید و انتشار) هر دو در رسانه های اجتماعی به شکل مشابهی به اشتراک گذاشته می شوند و این موضوع باعث شده تا تفکیک این دو از هم دشوار شود بنابراین، نخستین قدم برای تفکیک این دو و بالتبع ایجاد فرصت برای استفاده بهینه جامعه از فرایندهای تولید و مصرف "خبر واقعی" و جلوگیری از انتشار و مقابله با آثار ضدمردمی "خبر جعلی"، فهم و شناخت همه جانبه از نقاط تفاوت و تشابه این دو نوع خبر، از مسائل اساسی نهادهای پژوهشی و آموزشی حوزه های علمی مرتبط با رسانه و روزنامه نگاری در جهان امروز است در این راستا در این پژوهش به شناسایی نقش اخبار جعلی شبکه های اجتماعی در امنیت روانی جامعه پرداخته شده است.

اهداف تحقیق

➤ هدف اصلی

شناسایی نقش اخبار جعلی شبکه های اجتماعی در امنیت روانی جامعه.

➤ اهداف فرعی

- شناسایی تعدد بازنشر اخبار جعلی در شبکه های اجتماعی و نقش آن در امنیت روانی
- شناسایی منابع اخبار جعلی در شبکه های اجتماعی و نقش آن در امنیت روانی
- شناسایی نوع اخبار جعلی (خبر، یادداشت، گزارش و...) در شبکه های اجتماعی و نقش آن در امنیت روانی
- شناسایی نحوه ارایه خبر جعلی (متن، عکس، فیلم) و نقش آن در امنیت روانی

➤ سوال تحقیقی

➤ آیا اخبار جعلی شبکه های اجتماعی بر امنیت روانی جامعه تاثیر دارد؟

➤ فرضیات اصلی

➤ بین اخبار جعلی ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی و امنیت روانی جامعه رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

فرضیات فرعی

- بین اعتماد بین فردی فردی و اخبار مربوط به ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه معناداری وجود دارد.
- بین اعتماد تصمیم یافته و اخبار مربوط به ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
- بین اعتماد نهادی و اخبار مربوط به ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
- بین پایگاه اجتماعی و اعتماد به اخبار منتشر شده در مورد شیوع بیماری کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
- بین سن و تحصیلات افراد و اعتماد به اخبار منتشر شده در مورد شیوع بیماری کرونا در شبکه اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

مبانی نظری تحقیق

• خبر

➤ خبر اطلاعاتی درباره وقایع جاری است که از طریق رسانه‌های مختلف ارائه می‌شود مانند: چاپ خبر، پخش زنده، ارتباطات الکترونیکی، یا از طریق شهادت ناظران و شاهدان رویدادها.

• شبکه اجتماعی

➤ ساختاری اجتماعی است که از گروه‌هایی (عموماً فردی یا سازمانی) تشکیل شده‌است که توسط یک یا چند نوع خاص از وابستگی مانند ایده‌ها و تبادلات مالی، دوستان، خویشاوندان، لینک‌های وب، و سرایت بیماری‌ها (اپیدمولوژی) به هم وصل هستند.

• امنیت

➤ امنیت حالت فراغت نسبی از تهدید یا حمله یا آمادگی برای رویارویی با هر تهدید و حمله را گویند. امنیت از ضروری‌ترین نیازهای یک جامعه است.

خلاصه مطالعات خارجی

مطالعه کنندگان	سال مطالعه	موضوع تحقیق	نتایج حاصل از تحقیق
شانیلی تالوار و همکاران	2019	ارتباط بین جنبه تاریک شبکه های اجتماعی و رفتار اشتراک اخبار جعلی	اعتماد آنلاین، خود افشایی، ترس از دست دادن و خستگی شبکه های اجتماعی با به اشتراک گذاشتن اخبار جعلی (به طور عمدی) ارتباط مثبت دارد
شکار آلكات و همكاران	2017	رسانه های اجتماعی و اخبار جعلی در انتخابات 2016 آمریکا	پس از انتخابات ریاست جمهوری 2016 آمریکا، بسیاری از مردم درباره تأثیرات داستان های دروغین ("اخبار جعلی") که عمدتاً از طریق رسانه های اجتماعی منتشر شده، ابراز نگرانی کرده اند

خلاصه مطالعات داخلی

مطالعه کنندگان	سال مطالعه	موضوع تحقیق	نتایج حاصل از تحقیق
کریم زاده و ابراهیمی	1395	بررسی تأثیر فضای مجازی بر امنیت روانی دانشجویان به عنوان قشری مهم و تأثیرگذار در جامعه	تجزیه و تحلیل یافته ها ابعاد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، امنیتی فضای سایبری بر امنیت روانی تأثیر دارد
محمدی و همکاران	1398	کشف اخبار جعلی در شبکه های اجتماعی با استفاده از خوشه بندی کاربران تقلبی	روش پیشنهادی دقیقی در حدود % 97 در شناسایی کاربران تقلبی اخبار جعلی را در شبکه اجتماعی پخش نموده اند و یا با توجه به ویژگیها و ارتباط آنها با سایر کاربران متقلب، احتمال انتشار اخبار جعلی در آینده وجود دارد، به دست آورده است

قلمرو تحقیقی

➤ قلمرو موضوعی

➤ قلمرو موضوعی پژوهش شامل امنیت روانی جامعه و اخبار موجود در شبکه های اجتماعی که در زمینه کرونا ویروس وجود دارد، است.

➤ قلمرو زمانی

➤ پژوهش حاضر برای سال های 1399-1400 است.

➤ قلمرو مکانی

➤ قلمرو مکانی پژوهش مناطق 1-7-17 شهر تهران

تصریح مدل

➔ برای بررسی مدل تحقیق از روش pls که شامل سه معیار پایایی، روایی روش همگرا و روایی واگرا استفاده می شود.

آلفای کرومباخ و پایایی ترکیبی

▶ پایایی درونی نشانگر میزان همبستگی بین یک سازه و شاخص های مربوط به آن است. مقدار بالای واریانس تبیین شده بین سازه و شاخص هایش در مقابل خطای اندازه گیری مربوط به هر شاخص، نشانگر پایایی قابل قبول است.

بررسی آلفای کرونباخ، آلفای ترکیبی، مربع R و AVE

▶ باتوجه به جدول فوق پایایی ترکیبی برای تمامی سازه ها بالاتر از 7/10 است که نشان دهنده ی پایایی مناسب تمام سازه ها می باشد.

سازه	AVE	Composite Reliability	R Square	Cronbachs Alpha
سازه اول	0.681	0.895	0.596	0.841
سازه دوم	0.580	0.967		0.954
سازه سوم	0.774	0.975		0.940
سازه چهارم	0.528	0.867		0.811
سازه پنجم	0.482	0.937		0.841
سازه ششم	0.532	0.756		0.745
سازه هفتم	0.459	0.701		

روایی همگرا

➤ این معیار مشخص می کند که شاخص های موردنظر با چه دقتی سازه ها را می سنجند. معیار AVE (میانگین واریانس استخراج شده) نشان دهنده ی میانگین واریانس به اشتراک گذاشته شده بین هر سازه می باشد. هر چه که این همبستگی بیشتر باشد بر ارزش نیز بیشتر استفورنل و لارکر مقدار مناسب برای AVE را بالاتر از 4/0 مشخص کرده اند. با توجه به جدول بالا تمامی مقادیر AVE بالاتر از 4/0 می باشد که نشان دهنده ی روایی همگرای مناسب می باشد.

روایی واگرا

➡ فورنل و لارکر (۱۹۸۱) بیان می کنند: روایی واگرا وقتی در سطح قابل قبول است که میزان AVE برای هر سازه بیشتر از واریانس اشتراکی بین آن سازه و سازه های دیگر (یعنی مربع مقدار ضرایب همبستگی بین سازه ها) در مدل باشد.

محاسبه روایی و اگرآ به روش فورنل و لارکر

, üw	> ÎzôvÑv Ëôû	ÿÎεαÉôvÑv „Ñv	ôvÑv Ëôvfi	, wlv ÈvÑv	> •	ÀÛÎÆ É	Çîfv Èfv
Ëôû> ÎzôvÑv	0/554						
„ÑvÿÎεαÉôvÑv	0/825	0/891					
ËôvfiôvÑv	0/515	0/328	0/620				
ÈvÑv, wlv	0/652	0/334	0/203	0/432			
> •	0/518	0/500	0/764	0/803	0/932		
ÀÛÎÆ É	0/662	0/387	0/723	0/775	0/197	0/832	
ÈfvÇîfv	0/183	0/289	0/374	0/528	0/131	0/368	0/844

نتایج روایی و اگر ا به روش فورنل و لارکر

همانگونه که از جدول فوق مشاهده می شود، مقدار جذر میانگین واریانس استخراج شده متغیر های موجود در پژوهش حاضر که در خانه های موجود در قطر اصلی پژوهش قرار گرفته است، از مقدار همبستگی میان آنها با دیگر متغیر های پژوهش که در خانه های موجود در زیر و چپ قطر اصلی ترتیب داده شده اند بیشتر است.

ضرایب معناداری Z؛ مقادیر T-VALUE

تعیین برآزش مدل ساختاری با استفاده از ضرایب t به این صورت است که این ضرایب باید از 1.96 بیشتر باشد تا بتوان در سطح اطمینان 95% معنادار بودن آنها را تایید نمود البته باید به این نکته توجه کرد که اعداد t تنها صحت روابط را تایید می کنند و شدت آن ها را نشان نمی دهند.

آزمون فرضیات و ضرایب معناداری در سطح 95 درصد

فرضیات	ضرایب معناداری T	نتیجه آزمون
بین اخبار جعلی ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی و امنیت روانی جامعه رابطه وجود دارد	3/236	تایید شد
بین اعتماد فردی و اخبار مربوط به ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه وجود دارد .	3/532	تایید شد
بین اعتماد تعمیم یافته و اخبار مربوط به ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه وجود دارد	4/439	تایید شد
بین اعتماد نهادی و اخبار مربوط به ویروس کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه وجود دارد	4/136	تایید شد
بین سن و تحصیلات افراد و اعتماد به اخبار منتشر شده در مورد شیوع بیماری کرونا در شبکه اجتماعی رابطه وجود دارد	0/783	رد شد
بین یایگاه اجتماعی و اعتماد به اخبار منتشر شده در مورد شیوع بیماری کرونا در شبکه های اجتماعی رابطه وجود دارد.	3/453	تایید شد

نتایج حاصل از برآورد مدل

▶ باتوجه به مقادیر T-VALUE تمام فرضیه های تحقیق بجز فرضیه مبنی بر تاثیر سن و تحصیلات بر اعتماد به اخبار منتشرشده ؛ رد می شود. زیرا مقدار T-VALUE آن کمتر از 1.96 است.

پیشنهادات

- اقدامات پیشگیرانه مقابله با خبر جعلی
- راهکارهای مقابله با خبر جعلی : مرحله پایش
- راهکارهای مقابله با خبر جعلی : آستانه ها
- راهکارهای مقابله با خبر جعلی : مرحله تصمیم
- راهکارهای مقابله با خبر جعلی: مرحله واکنش
- راهکارهای مقابله با خبر جعلی: مرحله ثبت تجربه و دانش

با تشکر از توجه
شما عزیزان